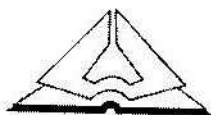

www.ketab.ir

بررسی تطبیقی برخورد حکومت اسلامی
با معارضین در فقه اسلامی شافعیه

تألیف
سیدطاها حسن نژاد

انتشارات والقلم

۱۳۹۳

سرشناسه	: حسن نژاد، سیدطاها
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی تطبیقی برخورد حکومت اسلامی با معارضین در فقه اسلامی شافعیه / تألیف سید طاها حسن نژاد
مشخصات نشر	: تهران: والقلم، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	: ۲۳۰ ص.
شابک	: 978-600-93868-8-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جرایم سیاسی (فقه)
موضوع	: فقه شافعی؛ فقه جعفری؛ حقوق تطبیقی
موضوع	: جرایم سیاسی - جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	: اسلام و دولت
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۴ ب ۴۴ ح / BP۱۹۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۲۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۴۴۴۹۴

انتشارات والقلم

بررسی تطبیقی برخورد حکومت اسلامی با معارضین در فقه اسلامی شافعیه

تألیف: سیدطاها حسن نژاد

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۸۶۸-۸-۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ می باشد

آدرس انتشارات: تهران، یوسف آباد، بزرگراه کردستان، خ شصت و چهارم

پلاک ۱/۱، طبقه چهارم، واحد ۱۱

فهرست

بخش اول: بغی

۲۳.....	فصل اول: تعریف و شرایط بغی.....
۲۳.....	مبحث اول - تعریف لغوی و اصطلاحی بغی.....
۲۶.....	گفتار اول: تعریف اصطلاحی بغی در نزد فقهای عظام و حقوق دانان.....
۲۶.....	الف - بغی و باغی در اصطلاح فقه امامیه.....
۳۵.....	۲. بغی از دیدگاه امام شافعی.....
۴۰.....	ج - بغی (جرم سیاسی) و باغی (مجرم سیاسی) در اصطلاح حقوقدانان.....
۴۲.....	نظر نگارنده:.....
۴۳.....	گفتار دوم: مستندات شرعی بغی.....
۴۳.....	الف - قرآن کریم.....
۴۴.....	۱. شأن نزول آیه مبارکه.....
۴۵.....	۲. تفسیر آیه مبارکه.....
۴۶.....	ب - روایات.....
۴۷.....	ج - اجماع.....
۴۷.....	د - عقل.....
۴۹.....	فصل دوم: عناصر و شرایط تحقق.....
۴۹.....	بغی از نظر فقها.....
۵۰.....	۱. هدف از جرم.....
۵۲.....	۲. امام عادل.....
۵۵.....	اطاعت یا مبارزه با حکومت ستمگر:.....
۵۷.....	۳. معنای خروج.....
۵۹.....	جریان خوارج در زمان خلافت حضرت علی (ع).....
۶۳.....	۴. تأویل و توجیه.....
۶۶.....	۵. شرط قدرت و شوکت.....

۷۰.....	۶. جدا شدن از حکومت
۷۳.....	۷. زمان جرم:
۷۵.....	فصل سوم: اقسام باغیان و شیوه برخورد با باغیان
۷۵.....	الف - باغیانی که عقبه بعدی ندارند
۷۶.....	ب - باغیانی که عقبه بعدی دارند
۷۷.....	نظر نگارنده
۷۸.....	مبحث دوم: شیوه برخورد با باغیان و حقوق ایشان
۷۸.....	الف: قبل از قیام علمی و درگیری
۷۸.....	۱. بیان عقاید
۸۰.....	۲. رفع شبهه آنان:
۸۴.....	ب - در اننای قیام و درگیری:
۸۴.....	۱. وجوب قتال
۸۴.....	۲. کفایی بودن جنگ
۸۵.....	۳. عدم تقیید وجوب جنگ به اذن امام
۸۶.....	۴. کیفر و مجازات
۸۷.....	ج- پس از خاتمه و سرکوبی شورش
۸۷.....	۱. عدم مجازات
۹۲.....	۲. اسارت زنان و اولاد آنان
۹۳.....	۳. غنیمت گرفتن اموال بغات
۹۴.....	۴. قتل عام
۹۷.....	فصل چهارم: بررسی افعال، ایمان باغیان و آداب جنگ از دیدگاه اسلام
۹۷.....	مبحث اول: بررسی افعال، ایمان باغیان
۹۷.....	الف- بررسی افعال
۱۰۰.....	ب - بررسی ایمان بغات
۱۰۲.....	نظر نگارنده:
۱۰۲.....	مبحث دوم- آداب جنگ از دیدگاه اسلام
۱۱۰.....	خلاصه کلام و نتایج حاصله

بخش دوم - افساد فی الارض

۱۱۵.....	فصل اول: معنی لغوی و دیدگاه فقهاء و مستندات شرعی
۱۱۵.....	مبحث اول: معنی لغوی محاربه و افساد
۱۱۹.....	گفتار اول - افساد فی الارض در فقه

۱۲۳	گفتار دوم: محاربه از دیدگاه فقهای عظام:
۱۲۳	الف - از دیدگاه فقهای امامیه:
۱۲۶	ب - از دیدگاه فقهای شافعیه و دیگر مذاهب اهل سنت:
۱۲۹	نظر نگارنده:
۱۳۰	گفتار سوم: مستندات شرعی
۱۳۰	الف) قرآن کریم
۱۳۱	۱. شأن نزول آیه مبارکه
۱۳۲	۲. تفسیر آیه شریفه افساد
۱۳۶	۳. برداشت از آیه مبارکه افساد
۱۳۶	۱-۳. نظریه اول:
۱۳۸	۲-۳. نظریه دوم:
۱۳۹	۳-۳. نظریه سوم:
۱۴۱	ب - روایات:
۱۴۳	ج - اجماع:
۱۴۳	د - عقل:
۱۴۵	فصل دوم: مجازات مفسد فی الارض
۱۴۵	مبحث اول: دیدگاه‌های علمای بزرگوار و فقهای عظام
۱۴۵	گفتار اول - کیفر، مجازات دنیوی است یا اخروی
۱۴۶	الف - کیفر دنیوی مجازات اخروی را ساقط می‌کند
۱۴۷	ب - کیفر دنیوی مجازات اخروی را ساقط نمی‌کند
۱۴۹	گفتار دوم - اختلاف فقهاء در اجرای مجازات به صورت تخییری یا ترتیبی
۱۵۰	الف: قول تخییر و ادله آن
۱۵۲	ب - قول ترتیب و ادله آن:
۱۵۵	نظر نگارنده:
۱۵۹	ج - نتیجه گیری استاد عوده از ترتیب یا تخییر مجازات
۱۶۱	فصل سوم: اجرای مجازات
۱۶۱	گفتار سوم - کیفیت اجرای مجازاتهای چهارگانه:
۱۶۱	الف - قتل:
۱۶۳	ب: صلب
۱۶۷	ج: قطع دست و پا
۱۷۲	۱. مقدم داشتن قطع دست بر پا:
۱۷۴	د - نفی بطلد

۱۷۶.....	۱-۱. مدت نفی (تبعید)
۱۷۷.....	۲-۱. محل نفی (تبعید)
۱۷۹.....	۲. حبس
۱۸۲.....	۳. تبدیل تبعید به حبس
۱۸۴.....	نظر نگارنده:
.....	فصل چهارم: راههای ثبوت افساد فی الارض
۱۸۵.....	مبحث اول - شرط مقرر (اقرار کننده)
۱۸۵.....	شرط مقرر (اقرار کننده)
۱۸۶.....	گفتار اول - اقرار
۱۸۶.....	الف - از دیدگاه فقهای امامیه
۱۸۸.....	ب - اقرار از دیدگاه فقهای شافعیه
۱۸۹.....	گفتار دوم - بینه یا شهادت
۱۹۰.....	گفتار سوم - علم قاضی
۱۹۰.....	الف - از دیدگاه فقهای امامیه
۱۹۲.....	ب - از دیدگاه فقهای شافعیه
۱۹۵.....	فصل پنجم: معاف از مجازات کیفری
۱۹۵.....	مبحث اول - توبه
۱۹۶.....	گفتار اول - دیدگاه فقهای عظام
۲۰۳.....	گفتار دوم - « طلیع »، « ردء »، « مخلس »
۲۰۵.....	گفتار سوم - معنای مسئولیت کیفری یا مجازات
۲۱۰.....	گفتار چهارم - قاعده « درء »
۲۱۱.....	مبحث دوم: مقایسه افساد فی الارض، محاربه و بغات:
۲۱۳.....	الف - افساد و محاربه
۲۱۳.....	۱. الف - اختلافات
۲۱۴.....	۲. الف - تشابهات
۲۱۶.....	ب - محارب و مفسد فی الارض یا بغات
۲۱۸.....	ج - تفاوت جنگ محاربین با بغات

بیش گفتار

حمد و ستایش خدای را که به یک « کن فیکون » جهان را با همه مخلوقاتش رنگ هستی داد، و آن را دال بر وحدانیت خویش بخواند، که اولی الباب تا قیامت مست و حیران اسماء و صفات پاک اویند. خدای را که سر لوح محفوظ به نام شریعت در قرآن کریم فرو فرستاد، و اسوه بندگانش را به تبلیغ و ابلاغ آن مأمور ساخت، و راه سعادت در جمال و کمال « اهدنا الصراط المستقیم » یعنی ایمان راستین شاهراه تقرب به خود قرار داد. و درود سلام بی پایان نثار روان پاک خاتم الانبیاء و آل و اصحاب و پیروان سعادت‌مند حضرتش باد.

اما در ضمن نوشتن کتاب حاضر به موضوعاتی پی بردم که شاید تا امروز هرگز بدان ملموسی برایم ممکن نبود که ذکر اهم آنها به طور اختصار خالی از لطف نیست.

۱- متأسفانه اکثریت مردم تکالیف الهی را محدود به عبادات نموده و از جنبه اجتماعی آن به احوال شخصیه چسبیده اند. در حالی که حاکمیت شریعت اقتضای آن را دارد مردم حتی المقدور نسبت به سایر ابعاد قوانین الهی آگاهی و رغبت بیشتر نشان دهند. علی الخصوص به ابعاد حاکمیت از دیدگاه اسلام تا از این طریق هرگز شاهد ظهور استبداد حکام تحت هر عنوان و نامی در ممالک اسلامی نباشیم و هم چنین مانع از سوء استفاده

عده‌ای مغرض نسبت به آرامش و آسایش و امنیت جامعه اسلامی و حاکمیت شریعت بوده باشیم .

۲- به هر اندازه در تدوین و اجرای قوانین که مطابقت با منابع اسلامی داشته باشند به همان اندازه نه تنها راهگشای مشکلات و معضلات اجتماعی می‌شوند بلکه در پذیرش و مقبولیت نیز در جامعه فراگیرتر خواهد بود .

۳- وحدت و اقتدار و عظمت امت اسلامی جز در گرو قوانین شریعت نمی‌تواند در جای دیگری یافت و این امر محال است تا زمانی که فقهای عظام به نیازهای هر عصر و دوران خود پاسخ شفاف و قاطع ندهند . و این امر مستلزم شناخت تمام پی‌است که الحمدلله امروز به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی شاهد مرکز دارالتقرب مذاهب اسلامی در ایران می‌باشیم .

۴- فقه هم مانند سایر رشته‌های علم ÷ ی خالی از قیل و قال دانشمندان و علمای این دانش نیست ، و لذا اختلاف نظر مجتهدین در رای و فتوا امری مسلم و اجتناب‌ناپذیر است ، که این امر نه تنها مایه تباهی دین و سرگشتگی مومنین نخواهد بود بلکه رحمتی است که خداوند خواسته با این اختلاف نظرها شریعت پاسخ‌گوی تمام نیازهای مادی و معنوی هر دوران و عصر بوده و حتی فراتر از علم و تکنولوژی دوران خود نظر دهد .

۵- اختلاف اجتهادی مجتهدین تنها با مذاهب دیگر نیست بلکه حتی مجتهدین یک مذهب در مواردی نه تنها اختلاف اندکی با هم ندارند ممکن است در تضاد هم باشند و با نظر و رای مجتهد مذهب دیگر هم‌خوان و هم عقیده باشد . و این نشان از وحدت منابع اصلی فقه و قوانین الهی است .